

Paide Linnaleht

Nr. 11(118) 15. detsember 2004

PAIDE LINNAVOLIKOGU JA LINNAVALITSUSE INFOLEHT

Aasta astub ajalukku

• Indrek Kivimäe, linnapea

Õeldakse, et vanasti oli rohi rohelisem ja taevas sinisem. Võib-olla oligi, sest mäletan minagi lapsepõlvest lumerohkeid jõulu- ja aastavahetuse aegu, pikka suusaveerandit ja lõpuks ootust, millal ükskord see kevad jälle tagasi jõuab. Tänavune aastavahetus ähvardab tulla lumevaene ja soe, ütlevad ilmatargad. Ajaring oleks nagu hoopis sassi aetud või taevataadile uus kord kehtestatud.

Aga midagi traditsioonilist on jäänud ja ma usun, et jääbki. Igal aastal ootame Keskväljakule kuusepuud ja advenditulede süttimist, ootame jõuluhtes linna ja päkapikkude piilukäike. Ja siis ühel hetkel ongi käes aeg pühadekaartide saatmiseks, kingituste tegemiseks, andmisest ja headest tegudest jõulurõõmu saamiseks.

Täna eduka aasta eest kõiki linlasi, sest iga paidelane on oma kodulinna elus tähtis osaline. Olgu tänamise põhjus linnaelarvesse laekuvate maksude suurenemine, uute töökohtade loomine, kaunis kodu, koolilapse aineolümpiaadi võit või edukas lõputunnistus, suurepärase saavutus tippspordis, aga ka vanaema kootud kindapaar ja päkapikulaadal tehtud jõuluost andekate laste toetuseks.

*Kauneid jõule
ja meeleolukat
aastavahetust!*

Täna lehes:

- Parimad piparkoogid valmivad Paides
- Traadita interneti baasvõrk ehitatakse ümber
- Missugune oli aasta 2004?
- Paide linna 2005. aasta eelarve projekt

Heategevuspeoga koguti 9000 krooni

Lasteabikeskuses on kokku 28 last, kelle vahel jaotatakse heategevusliku stiilipeoga „Pensionipõli ja muu oluline“ kogutud raha võrdsetl. Nii saab iga laps endale 300 krooni eest meeldiva kingituse valida.

Heategevuspeo korraldas Paides sündinud ja kasvanud seltskond sõpru, kes on mujale elama asunud, kuid soovivad sünnipaiga arengule igati kaasa aidata. Sõpruskond on taolisi ettevõtmisi ka varem korraldanud. Nii on toetatud näiteks Järvamaa haiglat ja kesklinna lasteaeda.

Kingitus linnarahvale

22. detsembril kell 19
kuultuurikeskuses

JÕULUINGEL

Hanna-Liina Võsa,
Lembit Saarsalu,
Olav Ehala

Kavas klassikalised Ave Maria-d, mis on läbi aegade kuulunud vokaalmuusika pärlite hulka, ja armsad jõululaulud.

17. detsembril kell 17.30
kuultuurikeskuses

Sirje Graubergi
Laulukooli etendus

BULLERBY LAPSED

Astrid Lindgreni samanimelise
lasteraamatu ainetel

Osalevad mudilaskoor „Siisike“,
tütarlastekoor „Sirjelind“, beebikool
ja võimlemisklubi Ingrid

Pääse 25 krooni, õpilastele ja
pensionäridele 15 krooni

Ungari suursaadik Laszlo Nikics-er tõi Paide külastusel vanemliku hoolitsusteta lastele kaasa spordivahendeid ja lauamänge. Kingituse üleandmiseks valisid suursaadik ja tema Viljandimaalt pärit abikaasa Ingrid Santa Nikolause päeva (nigulapäeva), mil Ungaris tuleb jõuluvana ja toob lastele kingitusi. Jõululaupäeval paneb aga kingid kuuse alla Jeesus.

Paide Linnavolikogu istung 16. detsembril kell 13 kultuurikeskuses

1. Paide linna 2005. aasta eelarve kinnitamine (I lugemine)
2. Parima sportlase preemia määramise kord (I lugemine)
3. Maamaksust vabastamise summa suuruse ja korra kehtestamine (II lugemine)
4. Paide Sillaotsa õppesõiduväljaku detailplaneeringu kehtestamine
5. Paide linna Aiavilja 2 kinnistu detailplaneeringu algatamine
6. Lai 72–2 korteriomandi alghinna maksetingimuste kehtestamine avalikul suulisel enampakkumisel
7. Paide Linnavolikogu 29. aprilli 2004 otsusega nr 20 moodustatud komisjoni õiguste ja kohustuste laiendamine
8. Paide linna eelarve koostamise, kasutamise, muutmise ja täitmise korra muutmise (I lugemine)
9. Paide Linnavolikogu 18. detsembril 2003. aasta määruse nr 30 „Paide Linnavolikogu, Paide Linnavalitsuse teenistujate ja linnavalitsuse hallatavate asutuste töötajate palgasüsteemi kinnitamine“ muutmise (II lugemine)
10. Paide linna koolide ja lasteadeade pedagoogidele puhkusetootuse maksmine (I lugemine)
11. Hoolekande valdkonnas tegutsevatele mittetulundusühingutele (II lugemine) toetuse andmise korra kinnitamine
12. Sauna sooduspileti taotlemise ja väljastamise korra kinnitamine (II lugemine)
13. Liitumine Järvamaa Kogukonnafondiga
14. T. Kõivu portreemaali tellimine
15. Lisatasu maksmine

Aastavahetus tuleb ilutulestikuga

Paides on uus aasta saabunud juba aastaid tulevõrgi saatel. Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna juhataja Jüri Hansen ütles, et nii võetakse vastu ka 2005. aastat. Ilutulestik kestab seitse minutit ja koosneb erinevatest osadest. Ilutulestiku korraldajad nimetavad seda „Kõige algus. Aasta neli aega.“

Kokku on tulemängus 3559 efekti, selle lõpetab 200 meetri kõrgusele kerkiv kuldne tulevihm, mis katab 250 ruutmeetri taevaalaotuse. Aastavahetuse ilutulestik maksab veidi üle 15 000 krooni.

Kultuuritarbija pilk Paidele

• Kersti Laastau,
abilinnaepea

kalist vaheldust. Oleme taas jõulude ootuses ja Raekojas on oodata kontserdisarja „Jõulud Raekojas“.

Raekoja II korruse saali kasutuselevõtmine kontserdipaigana on igati õnnestunud. Süvamuusika austajal ja ka lihtsalt head lõõgastust otsival inimesel oli mööduva aasta jooksul võimalus saada muusikaelamus, mida pakkusid Istvan Konyat'i (Ungari) kontsert laulol, muusikakooli kevadkontsert, Torsten Riemanni (Saksamaa) kontserdikava, õhtu kandle- ja klavessiinimuusikaga, India klassikalise muusika, Märt Hundi ja tütarlastekoori "Sirjelind" ning hõimupäevade külaliste kontsert.

Juuli- ja augustikuus toimunud kirikukontsertide menu oli suur. Leipzigi lastekoori, Hanna-Liina Võsa, Westminsteri lastekoori ja tütarlastekoori „Sirjelind“ ühiskontsert ning XII kirikumuusikafestivali raames toimunud Filharmonia Kammerkoori kontserdid olid nauditavad ka kõige nõudlikumale kuulajale.

Usun, et meeldiva kontserdielamuse pakkusid esinejad, kes andsid kontserdid Eesti Vabariigi aastapäeval ja 1. septembril. Kui veel ainuüksi kontsertidest rääkida, siis ei saa mainimata jätta Jazzkaare raames esinenud artiste, linna kollektiivide avalikke kontserte kultuurikeskuses, koolides, 1. juunil Lembitu pargis ja viiendat shantymuusika festivali.

Kultuuritarbimise kõige suuremad takistused on seotud sageli objektiivsete asjaoludega. Selleks võivad olla kõrged pileti hinnad või tuntud kultuurikollektiivide kättesaadavuse puudumine kauguse tõttu. Seda asjaolu silmas pidades on linnavalitsus toetanud suuremaid kultuurialaseid ettevõtmisi ja võtnud sageli enda kanda ka korraldaja rolli.

Muusika kõrval pakkusid kultuurielamusi kunstialased ettevõtmised. Vallitornis ja Järvamaa Muuseumis pidevalt vahelduvate näituste kõrval toimusid näitused raamatukogus, huvikeskuses ja koolides. VII Paide Paepäevad oli üheks keskmaks kultuurialaseks sündmuseks linnas, kus osalesid kaheksa

skulptorit – Triin Vares, Elo-Katre Liiv, Tõnu Smidt, Eneken Maripuu, Marju Vaher, Toomas Altnurme, Olav Villmann, Lembit Palm – Eestist ning Klaus Grosskopf Saksamaalt ja Stepan Kutsõi Ukrainast. Sel aastal oli linnakodanikel nendest päevadest võimalik ka tunduvalt rohkem osa saada kui kunagi varem. Lisaks valminud skulptuuridele jäävad päevi meenutama paekonverents, õpitöötoad Vallimäel ja palju muud.

Inimeste mõistvus ja hoiakud üksikute kultuurialade suhtes on erinevad. Seda näitas teinegi kunstüritus, milleks oli VIII tegevuskunstimfestival Aeg.Ruum. Liikumine. Mõnekümne *performance*-kunstniku poole tunni jooksul ühel ajal antud etendus tõi kohale vaatajaid, andis põhjust kriitikaks ja kiiduavaldusteks.

Mööduv aasta oli laulu- ja tantsupeo aasta. Terve aasta valmistuti peoks. Kindlasti oli üldlaulu- ja -tantsupeol osalemine Paide linna kokku ligi 400 lauljale, tantsijale, võimlejale ja pillimängijale, nende juhendajatele ja pealtvaatajatele kultuurielamus. Muret teeb aga rahvakultuurikollektiivide arvu vähenemine. Loodan, et tegutsevad juhendajad tahavad veel jätkata ja tulevikus leidub uusigi tegijaid.

Kultuurikeskus pakkus aasta jooksul linna lastele ja noortele mitmeid huvitavaid üritusi. Järvamaa Muuseumi 100. juubeli ürituste sari on tõstnud oluliselt huvi meie ajaloo ja tänapäeva vastu. Laste kunstikool on alles alustanud, aga sealsed pedagoogid on aastaid kasvatanud ja kasvatavad kunstnikke, kelle loomingut on võimalik juba täna nautida.

Mida leida veel meie linna kultuurimaastikult? Ajaloo- ja kultuurihuvilisel tasuks jalutada lisaks Vallimäele ka Reopalu kalmistule, kus käesoleval aastal täienes sealne kultuurirada uute teabetahvlietega meie hulgast lahkunud nimekate isikute haudadel. Linnas liikudes saab teada, millised hooned kuuluvad kultuurimälestiste hulka. Ja muidugi Meistrite Laat, mis iga aastaga järjest on laienenud ja uut jõudu kogunud.

Kõik eeltoodu ja palju muudki saab toimuda vaid siis, kui leidub tegijaid ja toetajaid. Linnavalitsus tänab kõiki, kes on olnud osalised kultuuripildi värvikamaks muutmisel.

Detsembrikuu viimasel päeval võime sulgeda linna kultuurisündmuste kalendri 2004 ja jääme ootama uut, 2005. aastat, mis oleks sama sündmusterohke ja huvitav kui seda oli mööduv.

Moodustati mittetulundusühing Kesk-Eesti Film

Mittetulundusühingu Weissenstein juhatuse liige Rainer Eidemiller ja B.A.D. Cinema esindaja Rene Martin moodustasid nädal tagasi uue mittetulundusühingu Kesk-Eesti Film eesmärgiga filmialast tegevust laiendada ja kaasata sellesse Paide linna noori.

Rainer Eidemiller ütles, et mõtte filmindusega laiemalt tegutseda andis dokumentaalfilmi „Ajalooline Weissenstein“ monteerimine ja linlaste suur huvi selle ajaloolise filmimaterjali vastu. On teada ka, et noorte seas on huvi ise filmi teha päris suur ja neid huvigruppe, kes sellega tegeleda tahaksid, on linnas mitmeid. Kavas on ühiselt vaadata juba tehtud filme, aga kindlasti plaanitakse ka kaadrite filmimist mõne järgmise ajaloo- või kroonikafilmi jaoks.

Eidemilleri sõnul on eesmärk hakata koostööd tegema populaarse kinobus-siga, kaugem siht on aga noorte filmifestivali ellukutsumine ja korraldamine.

1. jaanuarist muutuvad linnavalitsuse sotsiaalosakonna vastuvõtuajad!

Inspektorid T, N 9–15, R 9–12

Juhataja E 13–17.

Asetäitja E 9–15, T, N 9–12

Lõuna 12–12.45.

Kolmapäeviti vastuvõttu ei toimu.

Telefonid 383 8628, 383 8629

Paide noor saab sõita Ameerikasse kasulikult suve veetma

Paide linna noortel on võimalus kandideerida Baltic / American Institute “American Studies Summer Institute 2005” stipendiumile ajavahemikul 28. juuni kuni 14. juuli 2005. Kandideerima ootame Paidest pärit üliõpilasi, kes praegu omandavad bakalaureuse kraadi või on selle juba omandanud.

Suvekursuse sisu on Ameerika ajalugu, poliitiline süsteem, majandus, õigussüsteem ja kultuur. Samuti tutvus-

tatakse vaatamisväärsusi. Stipendium katab majutuse, toitlustuse, kursuse materjalid jne. Osaleja kulu on viisa, lennukipiletid ja isiklik taskuraha.

Sooviavaldusi saab esitada ja küsida lähemat informatsiooni telefonidel 383 8621 või 383 8608 või e-posti aadressil aire.tamm@paide.ee.

*Aire Tamm,
projektiõunik*

Kultuurikeskus ja ATKO sõlmisid koostöölepingu

ATKO Grupi nõukogu esimehe Arvo Sarapuu sõnul toetab bussikontsern kultuurikeskust tavahindadest oluliselt soodsama bussitranspordiga. Leping annab võimaluse busse ka tasuta kultuurikeskuse käsutusse anda. Samuti saab kultuurikeskus võimaluse oma üritusi reklaamida busside teadetetahvlitel ja interneti koduleheküljel.

Vastutasuks teeb kultuurikeskus oma võimaluste piires reklaami ATKO Grupile. Sarapuu kinnitusel ei kõhelnud ta kultuurikeskuse direktori Elle Laigi ettepanekut vastu võtta. “Aastate eest Paide MEKi juhatades juhtisin kultuurikeskuse ehitust, see on justkui mu oma laps, keda pole kahju toetada.”

Kultuurikeskusele on see esimene sellelaadne leping ettevõtjatega.

JIP

Linnapea Indrek Kivimäe tutvustas linna ettevõtjatele 2005. aasta eelarve projekti. Suuremat huvi pakkus linnamajanduse osa. Tänavavalgustuse rekonstrueerimise juures soovitati kaaluda maakaabli kasutamist kogu linnas. Samuti arutati vee- ja kanalisatsiooniprojekti järgse tänavate korrastamise üle. Ettevõtjate arvates peaks taolisi kohtumisi korraldama kord kvartalis, et kuulda linna arenguplaane ja vahetada informatsiooni. Linnapea sõnul on ettevõtjatel kindlasti mõned väärtuslikud ideed ja mõtted linnaasjade korraldamisel lisada. Järgmise kokkusaamise teema võiks olla turvalisus.

Kontserdisari Jõulud Raekojas

15. detsembril kell 19

Paide Muusikakooli
õpilased ja õpetajad

16. detsembril kell 19

Tütarlasterkoor "Sirjelind"

17. detsembril kell 19

Paide Muusikakooli vilistlased

*Kontserdid on tasuta,
võimalus annetada anekate laste fondi*

Advendi- ja jõuluaeg

*Jumalateenistused
Paide Püha Risti kirikus*

19. detsembril kell 15,

teenib Jaanus Klaas

24. detsembril kell 19,

teenib Algur Kaerma

26. detsembril kell 15,

teenib Jaanus Klaas

31. detsembril kell 18,

teenib Jaanus Klaas

Uusapostlikus kirikus

Pärnu 6

19. detsembril kell 19,

teenib pastor Krause

24. detsembril kell 17

Jõuluõhtu jumalateenistus

oreli- ja viiulimuusikaga,

ühised jõululaulud

26. detsembril kell 11

2. jõulupüha

Missugune oli aasta 2004?

JAAK SALMAR,

*Vallitorni juhataja,
Järvamaa teenetemärgi kavaler*

Läks hästi. Veidi on paranenud Vallitorni külastajate arv. Huvitavaid näitusi on palju olnud. Need on tornile head lisaväärtused. Teenetemärk tõi kaasa 80-ndate aastate nostalgia. Meenus, kuis mõttekaaslaste ja muinsuskaitse seltsiga sai algust tehtud linna ajaloo väärtustamisega. Enne seda oli olemas ainult üks *vene aeg*. Kirdebastioni ehitise peaks linn eraisiku käest tagasi tahtma. See kuulub Vallimäe kompleksi juurde. Ja turismi osa on arengukavas puudu. Seda oleks vaja teha. Praegu näeb turist ainult torni. Kõik muu, mis vanalinna alale jääb, on suuresti "nähtavaks" tegemata.

ENEKEN MARIPUU,

skulptor; paepäevadel osaleja 2002. ja 2004. aastal

Aasta teine pool oli küll ootamatult tihedalt Paidega seotud, peamiselt Vallitorniga. Mõned unistused on täitunud, kool lõpetatud. Uus töö skulptuuri- ja keraamikaõpetajana puuetega inimestele mõeldud õppekeskuses on põnev ja rahuldustpakkuv. Kahju, et see aasta juba läinud on!

SILVER HANSEN,

USA Marylandi osariigi Carroll Community College'i üliõpilane

Aasta algas meeldiva üllatusega, kui sain teada, et mul avaneb võimalus õppida USAs. Mööduv aasta on seetõttu olnud sündmuste ja tegevuste rohke. Olen palju reisitud. Kõige meeldejäävaim linnadest oli muidugi New York. Kolledžis olen leidnud uusi tuttavaid ja sõpru ning õppimine läheb ka hästi. Aga ikkagi tunnen siin kõige rohkem puudust eesti sõpradest ja lähedastest. Soovin kõigile ilusaid saabuvasid jõule!

ARNE PÖDER,

Paide Muusikakooli direktor

Möödud aasta oli muusikakoolile igati huvitav ja tööine. Kevadel lõpetas viimaste aastate üks suurimaid ja tugevamaid lende. Suvel võtsid meie kooli viuldajad osa Haapsalus toimunud üleriigilisest viulimängijate päevast. Tagasi tuldi seal omaloomingu konkursi peapreemiaga. Praegu käivad (ka need mahuvad aastasse 2004) ettevalmistused koolielu uuendamiseks. Nimelt avatakse aasta alguses muusikakoolis uus osakond – rahvamuusika osakond. Olen veendunud, et see rikastab ja teeb õppimisvõimalusi Paides mitmekesisemaks.

THOMAS BEYARD,

Westminsteri linna planeeringu ja avalike teenuste direktor

Küllastasin Paidet kolmel korral. Kõige meeldejäävam elamus oli 16. juulil, kui Paide Püha Risti kirikus esinesid üheskoos Carrolli maakonna lastekoor ja tütarlastekoor "Sirjelind". Küllastasin Paidet ka aprillis koos Westminsteri ettevõtjate ja põllumajandusspetsialistidega.

Nüüd ootan huviga Paide 8-liikmelise ettevõtjate grupi visiiti Westminsterisse. Ma olen väga rõõmus, et saan osaleda ja koordineerida Paide ja Westminsteri partnerlust ja tänan kõiki Paide valitud liidreid, ametnikke ja linnakodanikke, kes on meie sõprust ja koostööd toetanud.

ARNE UUSJÄRV,

Embach Toursi Tallinna büroo juhataja

Soome, Rootsi, Taani, Norra, Island, Tšehhi, Albaania, Kreeka, Türgi, Iraan, Süüria, Liibanon, Jordaania, Egiptus, Sudaan, Etioopia.

JANNO LEHEMETS,

Kuma Raadio produtsent, Soundfactory OÜ juhataja

Minul möödus aasta edukalt. Mulle kuuluvad firmad kasvavad ja toimivad edukalt. Tartu Ülikoolis algas viimane kursus, kuigi päris lõpetamine tuleb tiheda töögraafiku tõttu aasta võrra edasi lükata. Meeldejäävaim reisielamus oli aasta lõpus Toomas Savi kutsel Brüsseli külastamine, mille raames sai lähemalt tutvuda Euroopa Parlamendiga.

REIN LANG,

Riigikogu aseesimees, Euroopa Liidu asjade komisjoni esimees

2004. aasta on Eesti jaoks ajalooline – me saime NATO ja Euroopa Liidu täisliikmeks. Sellega oleme me oma koha Lääne tsivilisatsioonis lõplikult sisse võtnud. Mis saab olla veel parem kui tunne, et edasine sõltub juba meist endast ja okupatsioon on lõppenud ka ülekantud tähenduses.

URMAS PAET,

kultuuriminister

2004. aasta on läinud mulle seni hästi. Augustis sündis mu teine tütar Olivia, kes on nüüdseks neljakuune, ning ka vanem tütar, kolmeaastane Sylvania, pakub pea iga päev uusi avastusi. See on olnud kõige vahvam. Tööalasel on olnud huvitav ning kohati ka keerukas. Samas on mul hea meel ka mõne õnnestumise üle, millele olen saanud kultuuriministeriumis kaasa aidata. Nii on käivitatud laste koolivaheaegade sisustamisele kaasa aitamine ettevõtmine. Sügiseseks ja talviseks koolivaheajaks tuli kogu Eestist üle 600 taotluse. Oleme saanud kaasa aidata harrastusspordi elavdamisele ning mängu- ja spordiväljakute, aga ka staadionide, spordihallide ja ujulate rajamisele. Seda ikka selleks, et meie kõigi tervis oleks parem.

Hea on ka see, et Riigikogu võttis vastu loovisikute ja loomeliitude seaduse, mis on Euroopas küllaltki ainulaadne. Saime aasta algul päästa kino "Sõpruse" Tallinnas ning luua sinna väärtfilmide näitamise koha. Ka pean oluliseks kinode taastamise ja säilitamise projekti üle Eesti.

Näiteid, mis on aasta jooksul rõõmu teinud, võiks tuua kindlasti veelgi. Minu lootus järgmise aasta suhtes on, et järjest enam inimesi avastaks enda jaoks mõne liikumisharrastuse, hea raamatu, teatrietenduse, filmi, kontserdi ning looks ka ise midagi.

ÜLLAR VAHTRAMÄE,

Järva maavanem

Mööduv aasta on olnud põnev ja tegu-derohke. Aastat alustasin Järvamaa Arenduskeskuses ja augustist kolisin iseenda-legi ootamatult maavanema ametikohale. Minu jaoks on nii selle kui ka järgmiste aastate märksõna Järvamaa identiteet. Kipuvad ju meie naabrid nii põhjast kui ka lõunast Järvamaalt kilde küljest haarama. Omavalitsuste ühinemine on iseenesest tervitav, aga oleme loomas pretsedenti maakonna piiride muutmise osas. Samas on meile head kuulsust toonud sellel aastal ilmunud Järvamaa legendide raamat, sõlmitud on leping Eesti Entsüklopeediakirjastusega Järvamaa koguteose väljaandmiseks lähiaastatel. Üle mitme aasta oli augustis Järvamaa iive taas positiivne. Märkimisväärselt on sellel aastal maakonnas vähenenud tööpuudus. Meie ettevõtjaid leiab järjest rohkem ja rohkem kõikvõimalikest edetabelitest. Euroopa Liidu struktuurifondideks oleme hästi ette valmistunud ja selle tulemusel on maakonda jõudnud või jõudmas märkimisväärsed summad, sealhulgas ka meie põllumeestele. Kokkuvõtteks võin küll tunnistada, et aasta on Järvamaale edukas olnud.

ALGUR KAERMA,

Tapa Linnavolikogu esimees,
EELK Tapa Jakobi koguduse õpetaja

Soome partnerkoguduse Akaa esindajaid septembrikuus Tapa linnas vastu võttes kõnelesin neile oma unistusest, kui 15. jaanuaril 1989 tulid Tapa koguduse õpetajaks. Tookord seisid palves ja silme ees kolm tegevust: ehitada kirik projektijärgselt lõpuni, panna kirikuhoonele uus katus ja tuua pühakotta stabiilne küte. 20. septembri seisuga on neist ka viimane – kiriku küttevarustuse probleem – lahendatud. Kommenteerides minu öeldut, kostsid külalised, et nüüd on ju õpetajal südames ruumi uute asjade jaoks. Kuid mis too olema peaks, ei osanud võõrad kosta ega taipu praegu isegi arvata. Võimalik, et see on seotud Paide kiriku ja kogudusega, kus olen mõnel korral kõnelemas käinud. Aga mööduva aasta kohta võib julgesti öelda, et see on tähtsaks ühele perioodile, mille jooksul on ära tehtud suur töö pühakoja säilitamisel uuele põlvkonnale. Peagi lõppev aasta kulges samuti uue peapiiskopi valimise ootuses, mis pikalt põnevust üleval hoidis, kuid lõpuks tasakaaluka lahenduse leidis. Hea on see, et aastast ei jää mälestuseks tühje pihkusi, vaid mõlemasse kätte jagub küllalt küpseid viljateri, mida uuel aastal taas seemneks heita.

MERIKE PÖDER,

Hambaarst, M. Pöder OÜ juhataja

Oli üks tegus ja asjalik aasta, kuhu mahtus palju tööd ning vaimu ja füüsi turgutavat puhkust. Siia jagus ka õppimist, uusi teadmisi, huvitavaid kohtumisi, uusi ja vanu sõpru, maailmaavastamist. Sai tehtud ka firma arengu seisukohast olulisi otsuseid ja asuda neid ellu viima. Võib öelda, et tore ja huvitav aasta oli, aga väga kiiresti sai otsa.

VALEV VÄLJAOTS,

Järvamaa Muuseumi direktori asetäitja

Mööduvast aastast meenub mitmeidki kordaminekuid. Neist märkimisväärsim oli ehk nelja kuninga monumendi ideekavandite konkursi võit. Ka muuseumi juubeliaasta eelseid üritusi võib lugeda kordaläinuks. Need sündmused kulminee-

ruvad järgmise aasta 31. juulil, kui koos linnarahvaga tahame tähistada Järvamaa Muuseumi 100. sünnipäeva. Soovin kõigile rahulikku jõuluaega ja head vana aasta lõppu!

ANNE OJA,

Vaaros OÜ müügijuht

Tänu tublile kollektiivile ja toredatele klientidele oleme mööduva aastaga väga rahul.

AIN-ALAR JUHANSON,

triatleet

Aasta 2004 oli minu jaoks suurte võimaluste aasta. Vaatamata sellele, et püstitasin kõigil aladel oma tippmargi, ei õnnestunud mul kõike seda ühel võistlusel realiseerida. Sellegipoolest võib aasta lugeda kordaläinuks, sest toimus ju igaaastane Paide triatlon, kus tänavu oli osalejaid rohkem kui kunagi varem. Hawaii Ironmanil saavutatud 49. koht on ka tubli parandus võrreldes eelmise aastaga.

MELU-MALIUZ,

kultuurikeskuse lasteürituste maskotikonkursi võitja

Vinge aasta oli. Sai mitut puhku väikeste inimestega koos vigurit tehtud. Ja lapse silm säras, mis hirmus. Kõiksugu suuremat kasvu sõpru leidsin ka. Mõned olid naljakad: lumepall Lumpu, jääpurikas Jäps, Seene-Selma või Jõhvika-Juula, Muumitroll. Mõned olid iludused: Talvekunin-ganna, printsess Annabella, lapsehoidja Nöpins ja Madaam Värvipillerkaar. Mõned olid jälle tüütult agarad plikad: need Pipi Pikksukk, väike My ... ja need vana aja lapsed. Kõige rohkem suuri ja väikesi sõpru oli kohale veerenud KUKERPALLI-PÄEVAKS. Isiklikus elus toimus mul kah suur murrang. Kui ma 2003. aastal olin tüdruk, siis 2004. aastal hakkasin poisiks. Poiss on etem olla, ei pea plikadega jantima! Muuseas, sel sügisel võtsin omale asjalikuma ameti. Hakkasin hoopis piletimüüjaks!

RIINA ja KURT EHRSTEN,

Pizza-kohviku KAMINASAAL, välikohviku Sipelgapesa ja varsti avatava Flamingo kiirtoitlustuse omanikud

Aasta 2004 oli meie jaoks täis tööd ja uusi väljakutseid. Kevadel avasime kesklinnas uue Pizza-kohviku. Tööd oli palju ja eks meil oli natuke hirm ka, kas see töö tasub ennast ära. Nüüd võime öelda, et kõik see rabelemine, närvipinge ja päris mahukas investeering oli asja ette. Nii Paide rahvas kui ka külalised lähedalt ja kaugelt on võtnud selle uue toitlustuskoha väga hästi vastu. Päeval, kui me pakume Pizza-buffët, on kohvik külalstajaid täis ja ka õhtusel ajal leiab nii mõnigi pere oma kehakinnituse Kaminasaalis. Suvi oli päris niiske, aga see ei takistanud paidekaid tantsu löömast välikohvikus Sipelgapesa. Iga reede kevadest sügiseni pakkusime tasuta tantsupidu ja see sai väga populaarseks igas vanuses inimeste seas. Kohvik oli ööpäev ringi lahti ja vaatamata väga kehvale ilmale suutsime lahti hoida ja kehakinnitust pakkuda terve suve. Loodame, et järgmine suvi on natuke soojem ja ka kuivem. Kõik meie töötajad olid väga tublid, keegi meie kollektiivist polnud mitte ühtegi päeva haige. Oleme selle üle väga õnnelikud ja tänulikud. Koostöö partneritega on olnud hea, nii meie kui ka loodetavasti nende äri on arenenud ja soovime nendele edukat uut aastat. Kogu meie tegevuse keskpunktis on kliendid ja selle üle, et neid on olnud nii palju, on meil väga hea meel. Eriti tänulikud oleme nende hulgaliste tänuavalduste ja kiidusõnade eest, mille osaks on Pizza-kohvik saanud. Rahulikku jõule ja väga edukat uut aastat paidekatele!

Ettevõtlusrubriik

Jõuluvana piparkoogid valmivad Paides

Ühel päeval avastasin toidukaupluses huvitavad pakikesed, kus kenasti jõuluvana peal. Lähemal uurimisel selgus, et tegemist on maitsvate piparkookidega ja neid valmistatakse siinsamas, meie kodulinnas. Endise piimakombinaadi tootmise kahanemisel tekkinud "august" on praegune omanik AS Kalev edukalt üle saanud ja ettevõtte on kahe aastaga jõudnud linnas tegutsevatest ettevõtetest suurimate maksumaksjate edetabeli kuendale kohale.

AS Kalev Paide Tootmise nõunik Ahto Pajoma meenutab, et 2002. aasta sügisel võttis Kalev piimakombinaadi varad Hansapangalt rendile. Juba järgmise aasta veebruariks olid lõpetatud ehituslikud tööd, selleks, et saada tähtajatu piimatöötlemise luba. Seni toimus töö ajutise loaga. Piima ja piimasaaduste töötlemine ei ole Paides kunagi seiskunud.

Tööd said tollal 54 inimest. Täna töötab Paide tootmises 98 inimest, kellest vaid viis on niinimetatud kontori-ametnikud ja ettevõtte juhtivtöötajad. Lisaks vajatakse teenuseid seadmete korrashoidmiseks ja katlamaja soojusenergia tootmiseks, mis tähendab töö andmist veel paarikümnele inimesele. Suur territoorium on jagatud neljaks iseisvaks kinnistuks. Nendel tegutsevad: Brander Grupp OÜ, Investor OÜ, Nord-sellers OÜ ja Fortum Termest. Endiselt töötavad puhastusseadmed, mis teenindavad tegelikult kogu Paide linna.

Toorpiima vastuvõtmine toimub täna peaaegu samas mahus kui aastaid tagasi piimakombinaadi aegu. AS Kalev Paide Tootmine sõlmis 2004. a. Eestimaal esi-

mesena piimaostu lepingud hinnaga 4 krooni kg. Pajoma sõnul töötatakse Paides praegu täisvõimsusega. Autod toovad kohale kuni 250 tonni piima päevas, millega on AS Kalev Paide Tootmine üks vabariigi suurimaid piimatöötlemisettevõtteid.

Põhiline, mida Paides piimast toodetakse, on erinevad piimapulbrid. Sellest jääb Eestisse väga väike osa. Piima vastuvõtmist ja pulbritootmist peaaegu näha polegi, sest kõik on suurde ruumi mitmesugustesse mahutitesse ja torudesse ära peidetud. Vaid paar-kolm inimest ongi seal tootmisprotsessi jälgimas. Veel valmib Paides või, mida läheb palju tarvis maiustuste valmistamisel, aga ka mujal toiduainetetööstuses.

Tarbijale on Paide tooted tuttavad TALUVÕI, VÕIDELI ja punases pakis TERE võina. Ka liitrisel pakendis MILLA piimad ja Kalevi alkoholivaba GLÖGI on Paides toodetud.

Paide tootmises valmivad kõik Kalevi iirised, Mõnusad maiused ja Eestimaa parimad küpsised

Kuigi jõulud on alles ees, on kommihooaeg selleks aastaks juba lõppenud ja parkümmend inimest, kes paar kuud pakkisid kokku kõik jõuluvana kommitodid, on nüüd teenitud puhkusel.

Järgmiste jõulude peale hakatakse mõtlema juba jaanuaris. Uued mõtted ja ideed joonistatakse ja kirjutatakse siis paberile, arutatakse, analüüsitakse ja otsustatakse, kuni järgmisel sügisel on

kõik ettevalmistused tehtud ja kommipakkijad alustavad taas oma tööd. See käib Järvamaa ja Raplamaa müügi juhi Janno Viilupi sõnul käsitsi. Igasse kotti loetakse teatud kindel arv maiustusi, kuni lõpuks tehakse kaal täpselt parajaks.

Kalevite uus kodu avab ukseid jaanuaris

Viilupi sõnul on Kalevil üle 200 erineva toote. Kõiki neid saab tulevikus Paides osta Keskväljaku ääres valmivast Kalevite kodust. Liikuv esindus on kommilaev, mis inimestele juba suurematel üritustel ja laatadel tuttav peaks olema.

Hästi tähtis on traditsioon. Kalevite kodust võib leida "Tuljakut", mida valmistatakse käsitsi ja seda juba 40 aastat ühtemoodi. Veelgi vanemate retseptide ja oskuste põhjal valmivad Kalevis muud käsitöömaiustused: valikšokolaadikomplekid ja martsipanifiguurid, mille vormimiseks kasutatakse 100 aasta vanuseid vorme. Kõik kujukesed vormitakse ja maalitakse käsitsi.

Et šokolaad ja kohv on alati käiskäes käinud, saab ka Kalevite kodus mõnusalts istuda, kohvi juua ja šokolaadi kõrvale süüa. Tööle hakkab seal neli inimest. Viilup usub, et uus koht on sobiv paik klassiõhtute või laste sünnipäevade pidamiseks. Tuleb ka väike konverentsiruum ja lastenurk. Kalevite kodu juurde peab olema hea ligipääs, lihtne parkida ja kindlasti eelistatakse vanemat maja. Kui kõik need tingimused on täidetud, alles siis teeb šokolaadilõhn sellest Kalevite sooja ja mõnusa kodu. Paide kodu on üle kahe aasta esimene, mis pärast suuri investeringuid ja ettevõtte kolimist Tallinnast välja valmis saab.

Küsimusele, kas Kalev leiab endale Paides ka uusi sõpru, ei osanud Viilup praegu vastata: "Kalevil on ka praegu palju sõpru, kes meie maiustusi söövad."

Nõunik Ahto Pajoma hoiab "Mõnusale maiusele" antud tunnustust „Eesti parim kondiitritoode 2004“. Maiuse loojad on Avo Sõrmus ja Anna Visk.

Edu jaoks on õigete otsuste kõrval tähtis oma töötajatest hoolimine

Tootmisjuht Ahto Tempel ütles, et hiljuti tõsteti oluliselt töötajate palka ja lõunaks tuuakse kõigile sooja toitu. "Paljud endised piimakombinaadi oma ala head spetsialistid ja töötajad on meil tagasi. Kõik, kes on soovinud ja kes meile on sobinud, on tööd saanud. Piparkooke teeme kahes vahetuses, järelikult tööd jagub. Ja tulevikuplaanid, mis peaksid töökohti üsna pea juurde looma, on ka olemas."

Paljud ütlevad, et suurest valikust, mis poletitel saada on, osutuvad Kalevi kommid ja küpsised ikka parimateks. Miks see nii on?

Kõik kolm meest ütlevad nagu ühest suust: "Aga sellepärast, et meil kasutatakse šokolaadiglasuuri ja ehtsat võid. Samuti ei sisalda ükski meie toode säilitusaineid."

Jõulueelne ringkäik lõpeb loomulikult piparkookide valmistamise ja pakkimise juures. Siirupipudelid nagu suured vaadid ja lauasuured võimäed, jahukottidest rääkimata, millest kokku saab tonnide viisi vana hea vanaemadaegse retsepti järgi maitsvaid piparkooke küpsetada. Valmistatud kõva hoole ja armastuse väel, võib pakilt lugeda. Sellepärast nad ongi nii maitsvad ja panevad isegi jõuluvana muhelema.

Proovige järele!

Lemmikud:

Ahto Pajomale meeldib "Tiina" – hea pehme süüa ja kergelt hapuka maitsega.

Ahto Tempeli lemmik on juba koolipõlvest alates ja siiamaani välja "Kaseke" – väga maitsev komm.

Janno Viilup nimetab ärijuhi ametile kohaselt enam müüdnud "Mesikäppa" ja assortiid "Maiuspala".

Malehuvilised, olete oodatud!

1. detsembril tehti algust sariturniiriga „Paide male 2004/2005“. Turniir on mõeldud kõigile soovijatele. See on võimalus veeta mõnusalt vaba aega ja proovida jõudu omasugustega. Võistlused toimuvad 15. detsembril, 5. ja 26. jaanuaril, 2., 9., 16. ja 23. veebruaril, 2., 9., 16. ja 30. märtsil ning 6. aprillil. Mängitakse ühisgümnaasiumi maleklassis algusega kell 18.

Mängitakse vaheldumisi, ühel päeval väikmale (5 minutit) ja teisel kiirmale (15 minutit). Paides on aegade jooksul palju malet mängitud. Oma osalemisega, austatud maletajad, avaldate tunnustust ka kauaaegsele maleõpetajale Hillar Hanssoole, kes suure osa oma elust pühendas malemängu saladuste õpetamisele ja noorte malehuvi arendamisele.

Kohtumiseni malelaua taga. Kunin-gaskummuli!

Jüri Hansen,
võistluste korraldaja

Tulemusliku pedagoogilise töö eest ja seoses Paide Gümnaasiumi 80. aastapäevaga

Haridus- ja teadusministeeriumi aukiri
Ivi Kukk, Ülle Rohtma,
Anna Sõörd, Ülle Müller

tänukiri

Liis Jõelet, Maie Kaasik,
Malle Salk, Maiju Kerme

Järva maavanema tänukiri
Anne Toomistu, Kersti Varik,
Ester Koplimes, Dina Ressaar

Paide linna tänukiri

Taimi Jürgenstein, Riina Ōun,
Krista Rikk, Elna Ilus,
Silva Jürisoo, Ahto Salum

Avaldame tänu

EESTI ÜHISPANGALE
annetuse eest matemaatikaklassi
sisustamisel.

Täname abi eest
kooli 80. aastapäevaürituste
korraldamisel

Teet Hanschmidt, Andres Jalak,
Moonika Jõesaar, Tõnu Linnasmäe,
Tiiu Saarist

Paide Linnavalitsus
EELK Paide Püha Risti kogudus
AS Kuma, Järva Teataja
Järvamaa Muuseum
Paide Kultuurikeskus

Paide Gümnaasium

KÜSIMUS

Millised muudatused toimuvad traadita internetivõrgu arendamisel?

Septembrikuu lõpus pakkusime välja Järvamaa ja Paide linna raadiovõrgu rekonstrueerimise kava ja nüüd on aeg väikeseks vahetuvõtteks tehtust ja lähema aja edasistest plaanidest.

Alustasime võrgu kaasajastamist oma keskseadmetest ja Paide Eesti Energia Televõrkude sõlmpunktist. Praeguseks on uuendatud Väätsa, Tarbja, Särevere, Viisu ja Sargvere raadiosõlmpunktid. Lõppjärgus on Anna, Roosna-Alliku, Kareda, Mustla-Nõmme ja Järva-Jaani tugipunktide korrastamine. Paide linnas on vahetamisel 2,4 GHz sagedusel toimivad raadiolingid 10 korda suuremaid mahtusid võimaldavate 5GHz linkide vastu. Mastidevaheline ühendus on nüüd kõrgemal sagedusel kui klientidel ja seega paraneb inimestel oluliselt internetivõrgu ühenduse kvaliteet.

Linnavalitsusega on juba sõlmitud leping fiiberoptilise võrgu rajamiseks ja nende töödega alustatakse detsembri keskel. Nagu näha, oleme teinud pingelist tööd ja see jätkub kindlasti aasta lõpuni ning veel ka uue aasta esimeses pooles. Kõik ettepanekud ja probleemid püstitused on endiselt teretulnud aadressile info@ewn.ee või meie kliendi-teeninduse telefonile 472 4155.

Ago Lumeste,
Estonian Wireless Network AS
juhatuse esimees

Jäätmete vastuvõtuhind tõuseb

Seoses ladestatavate jäätmete saastetasu tõusuga 4 kroonilt 30 kroonini ning prügila uue ladestusala rajamiskulude ja vana ladestusala sulgemiskuludega kehtestas AS Väätsa Prügila nõukogu prügilas ladestatavate jäätmete uueks vastuvõtuhinnaks alates 2005. aasta 1. jaanuarist 495 krooni ja 60 senti tonni jäätmete eest. Praegu on seal ladestatavate jäätmete hind 413 krooni tonni eest.

Lähemalt saab teavet Väätsa Prügila telefonil 384 0111, e-posti aadressil vaatsap@hotmail.ee või Järvamaa Infoportaalil www.jarva.ee/Vaatsa prügila.

Anti Annus,
keskkonnaspetsialist

AASTALÕPUPIDU

Paide Kultuurikeskuses 29. dets. kell 20.00–1.00

Pidu sisustavad:

Rein Laaneorg ja ansambel „pRESIDENT“
 ansambel „Free Style“ ja vahuvein
 tantsutrupp „Lancy“
 Järvamaa Poistekoor
 teatritähed Marika Vaarik, Ülle Lichtfeldt,
 Indrek Saar, Toomas Suuman.

Laval „Kutsuv tuluke“, ansamblid ABBA, Bonny M
 ja Baccara, jõululaulud ja kabareetants

Kohvikus DJ Virgo Pärn ja soovidisko

Pääse eelmüügist 100.-, alates 13. detsembrist 125.-, peopäeval 150.-

PAIDE KULTUURIKESKUS, Pärnu 18, 72712 Paide

Õnnitleme

Helmi Kopli	93
Helmi Salumets	91
Mare Haasma	91
Hilda Rebane	90
Leida Bergvald	86
Salme-Johanna Knude	86
Anne Uustalu	86
August Voldemar Eller	85
Salme Kokk	84
Elvi Preesalu	84
Melanie-Miralda Uusküla	84
Heinrich Nestor	84
Laine Valgre	84
Egor Vasiliev	83
Magda Ilves	83
Tamara Medvedjeva	83
Leida Niinemägi	82
Helmi Jürmann	82
Vilhelmine Jürjo	82
Alma Kazakova	82
Raimund Tamm	82
Anna Gerashchenko	82
Vilma Kaldas	81
Õilme Šibalova	81
Juhannes Ansjak	81
Jette Schmidt	81
Endel Lepp	81
Jozef Karnacewicz	81
Voldemar Milberg	81
Ellen Ojamägi	81
Linda Noormets	81
Rosalie Falten	80
Anna Särki	80
Kalju Aasamets	80
Linda Rikberg	80
Juta Vestung	75
Hedvig Saks	75
Egond Põllu	75
Aino Kalmu	75
Ants Luht	75
Elga Sakjas	75

PAIDE KULTUURIKESKUSE TANTSUSAALIS 23. DETSEMBRIL KELL 18

jõuluetendus

KAISUJÄNESE LUMEMURED

- Lumemasinat vântab **PILVEPROUA PAULIINE**
- Pahandust teevad **LUMEHELBEKESED HELVE ja HELGI**
- Värsket jõululund otsivad **KAISUJÄNES LONNI LONTKÕRV ja NUKK BARBI**
- Lõpuks tuleb **JÕULUTAAT**

NB! Emad-isad, helistage kingi asjus kindlasti jõuluvana kontorisse 38 49137

PILET eelmüügis 20 krooni

Paide Kultuurikeskuse
kohvikus

1. jaanuaril kell 00.30

AASTALGUSE TANTSUÕÕ keskealistele

Plaatte keerutavad Karmo ja Sulo

Pääse 50 krooni

Kultuurikeskuse parklas

7. jaanuaril kell 17

HÜVASTIJÄTT JÕULUAJAGA

Teeme jõulukuuskedest lõkke, kuulame talvelaule, laseme tulevõrgi taevasse ...

Tasuta

Toimetaja: Eha Moosel
 Toimetus: 72712 Paide, Pärnu 3
 Tel. 383 8622
 E-post: eha.moosel@paide.ee
 www.paide.ee

Trükk: Kuma Trükikoda
 Kujundus, küljendus: © AS KUMA
 Tel. 383 8821
 E-post: kuma@kuma.ee
 www.kuma.ee

Paide linna 2005. aasta eelarve projekt

Lisa 1

EELARVE TULUD		2003. a. tegelik	2004. a. eelarve	2005. a. eelarve
30	Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed			
3000	Füüsilise isiku tulumaks	36 044 865	40 150 000	43 600 000
3030	Maamaks	1 037 980	1 333 000	1 335 000
	Teede ja tänavate sulgemise maks	563		
32	Kaupade ja teenuste müük			
320	Riigilõivud	250 650	30 000	74 500
3220	Laekumised haridusasutuste majandustegevusest	2 757 189	2 735 970	3 062 800
3320	Laekumine teistelt KOV-It haridustegevuse eest	2 592 948	2 850 000	3 000 000
3221	Laekumised kultuuri- ja kunstiasutuste maj. tegevusest	889 938	1 170 200	1 170 700
3222	Laekumised spordi- ja puhkeasutuste majandustegevusest	1 446 067	1 113 200	1 153 092
3224	Laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest	375 496	344 600	379 000
3233	Üüri- ja renditulud materiaaletelt ja immat. varadelt	1 122 889	1 025 875	1 091 200
	Muu kaupade ja teenuste müük	277 930		
35	Toetused			
3500.00.06	Kultuuriministeeriumilt (toetus raamatukogule)	1 604 431	1 529 322	1 529 322
3500.00.11	Sots. ministeeriumilt (laste hoolekandeks)	1 307 400	2 021 520	2 021 520
3500.00.11	Sots. ministeeriumilt (erivajadustega inimestele)		289 200	289 200
3500.00.17	Koolilõuna	879 000	838 000	838 000
4502.01.14	Sihttoetus Kultuuriministeeriumilt	116 000	2 300 000	1 200 000
4502.01.01	Sihttoetus Haridusministeeriumilt	543 379	1 790 000	
	21. sajandi kooli programm		183 600	
4502	Sihttoetus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt	364 000	207 000	
	Sihttoetus Kaitseministeeriumilt	6 000		
	Sihttoetus Põllumajandusministeeriumilt	122 375		
352.00.17	Tasandusfond	6 237 600	7 635 000	7 200 000
352.00.17	Tasandusfond (eraldised hariduskuludeks)	20 262 200	16 844 000	16 645 002
352.00.17	Tasandusfond (haridus- ja kultuuritöötajate palkadeks)		758 000	750 000
	Muud toetused	39 296		
	Toetused muudelt residentidelt	67 417		
38	Muud tulud			
3811	Rajatiste ja hoonete müük	1 271 094	3 612 000	
3820	Intressid hoiustelt	64 109	50 000	55 000
382540	Laekumine vee erikasutusest	52 155	25 000	25 000
3882	Saastetasu			50 000
	Ettenägematud tulud	25 392		
	KOKKU	79 758 363	88 835 487	85 469 336
FINANTSEERIMISTEHINGUD				
31	Finantsvarade suurenemine			
	Aastalõpu jääk	2 492 421	2 010 783	3 907 512
33	Kohustuste suurenemine			
331.03	Laenude võtmine	4 085 000	4 790 000	7 900 000
34	Kohustuste vähenemine			
341.03	Võetud laenude tagasimaksmine	4 085 000	4 290 000	5 227 000

Linnavolikogu otsustas

• katta riigieelarves linna gümnaasiumite 1.–4. klassis õppivate õpilaste koolilõuna kuludeks eraldatud vahenditest üle jääva raha arvel 5.–9. klassi õpilaste detsembrikuu koolilõuna maksumus arvestusega 7 krooni ühe õpilase kohta päevas. 1.–4. klassi õpilastele mõeldud tasuta koolilõuna rahaline jääk on ligikaudu 88 000 kr, mida võib vastavalt seadusele kasutada linna haldusterritooriumil asuvates koolides õppivate teiste õpilaste (5.–9. klass), koolilõuna kulude eest tasumiseks.

• alustada läbirääkimisi Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi ja teiste krediidasutustega gümnaasiumihoone renoveerimiskava väljatöötamiseks. Läbirääkimiste käigust tuleb linnavalitsusel informeerida volikogu iga kuu ja esitada pärast läbirääkimiste lõpetamist volikogule kinnitamiseks renoveerimiseks sõlmitava leping. Gümnaasium vajab koolihoone, võimla ja staadioni korrastamiseks üle 40 milj. kr. Kuna Vabariigi Valitsus on otsustanud liita investeeringute vahendite osa õpilase pearahaga, kaob lootus korrastada kool riigieelarve investeeringute abil.

EELARVE KULUD		2003. a. tegelik	2004. a. eelarve	2005. a. eelarve
08109	Vaba aja- ja spordiüritused	64 500	90 000	120 000
08201	Järvamaa Keskraamatukogu	3 406 574	3 788 312	3 855 884
08201	Investeeringud keskraamatukogus			
08202	Paide Kultuurikeskus	4 000 241	4 086 017	4 050 313
08202	Investeeringud kultuurikeskuses			
08207	Muinsuskaitse	466 530	158 000	8 000
08208	Kultuuriüritused	204 192	296 004	396 662
08208	Raekoja kontserdi- ja näitusesaal			59 500
08209	Seltsitegevus	32 250	24 235	68 600
08300	Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused	203 596	158 000	158 000
08400	Usuasutused	132 019	150 000	
08600	Spordi, kultuuri ja vaba aja haldus	447 984	101 500	101930
08600	Eespool nimetamata spordi, vaba aja, kult. kulud	1 155 459	841 765	884 940
09	Haridus	38 906 409	44 257 010	40 978 499
09110	Paide Kesklinna Lasteaed	2 644 077	2 825 283	3 352 474
09110	Investeeringud Kesklinna Lasteaias	490 795	82 800	
09110	Uue lasteaiarühma avamine		84 000	
09110	Paide Sookure Lasteaed	4 469 815	4 627 983	4 643 805
09110	Investeeringud Sookure Lasteaias	39 007	825 000	
09110	Programm "Aknad"		890 000	
09110	Lasteaiateenuse ostmise teistelt OV-delt	705 290	490 820	490 820
09220	Paide Gümnaasium	10 026 495	10 188 274	10 419 875
09220	Koolilõuna raha PG-s		389 410	389 410
09220	Investeeringud PG-s	2 279 641	2 765 030	1 700 000
09220	21. sajandi kool		79 600	
09220	Paide Ühisgümnaasium	12 025 663	12 637 511	12 955 699
09220	Koolilõuna raha PÜG-s		427 590	427 590
09220	Investeeringud PÜG-s	100 000	3 000 000	1 200 000
09110	21. sajandi kool		85 100	
09220	Paide Slaavi Gümnaasium	2 638 070	2 005 642	1 977 670
09220	Koolilõuna raha PSG-s		21 000	21 000
09220	21. sajandi kool		14 500	
	Koolipiim	127 569		
09220	Õppevahendite uuendamine koolides	18 640		500 000
09220	Üldharidusteenuse ostmise teistelt OV-delt	459 443	388 400	410 714
09221	Paide Täiskasvanute Keskkool	1 700 056	1 549 427	1 676 997
09221	Investeeringud PTKK-s	20 000		
09221	21. sajandi kool		4 400	
09800	Haridustegevuse haldamine	435 304	435 100	438 460
09500	Hälviklaste koolid	150 000	120 000	134 368
09601	Haridusüritused	541 947	280 410	193 800
09800	Eespool nimetama hariduskulud	34 597	39 730	45 817
10	Sotsiaalne kaitse	8 985 599	10 454 899	9 846 660
10201	Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	367 418	86 400	89 400
10201	Muu eakate sotsiaalne kaitse	1 138 328	1 302 800	1 304 200
10400	Lasteabikeskus	2 246 622	3 315 833	3 420 520
10400	Investeeringud LAK-s	54 060	415 666	
10402	Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	1 005 382	971 000	801 000
10600	Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	62 229	64 000	74 000
10700	Riskirühmade sotsiaalse kaitse asutused			80 000
10701	Toimetulekutoetus	3 246 525	3 428 000	3 200 000
10702	Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	107 008	82 000	82 000
10900	Sotsiaalse kaitse haldus	758 027	789 200	795 540
	Kassatagavara	15 000	15 000	15 000
	KOKKU	80 148 278	91 346 270	92 049 848
	MUUTUS KASSAS JA HOIUSTES	2 102 506		

EELARVE KULUD	2003. a. tegelik	2004. a. eelarve	2005. a. eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	6 016 552	8 409 840	8 190 970
01111 Volikogu	713 184	805 100	805 100
01112 Linnavalitsus	4 288 860	4 622 900	4 659 870
Programm "Aknad"		180 000	
01114 Reservfond		880 443	920 498
01114 Reservfond osalemiseks projektides		789 557	575 734
01600 Valimised		0	140 000
01600 Omavalitsusliitude liikmemaks	250 887	271 840	290 768
01700 Valitsussektori võla teenindamine	763 621	860 000	799 000
03 Avalik kord ja julgeolek	197 066	283 000	240 000
Politsei	7 066		
03200 Päästeteenused	100 000	163 000	120 000
03600 Muu avalik kord ja julgeolek	90 000	120 000	120 000
04 Majandus	3 626 141	4 946 533	8 978 760
04420 Töötlev tööstus		500 000	500 000
4110 Üldine majanduspoliitika			221 900
4210 Maakorraldus	221 643	230 400	230 810
4230 Kalandus	4 000		
04360 Muu energia- ja soojamajandus	6 183	21 847	
04510 Vallateede ja tänavate korrashoid	2 026 827	2 640 000	6 609 000
04511 Liikluskorraldus	210 560	150 000	125 000
04600 Side	124 527	63 000	65 000
04730 Turism	58 500	43 500	48 500
04740 Territoriaalplaneerimine	280 493	307 786	196 500
04900 Majanduse haldamine	693 408	990 000	982 050
05 Keskkonnakaitse	3 144 855	4 040 664	3 153 337
05100 Jäätmekäitlus	349 499	329 348	458 848
05200 Heitveekäitlus	291 846	422 900	498 000
05300 Saaste vähendamine	220 000	52 000	8 000
05400 Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse	2 219 010	1 647 216	1 466 089
05500 Teadus ja arendustegevus keskkonnakaitstes		1 520 000	712 000
05600 Eespool nimetatata keskkonnakaitse kulud	64 500	69 200	10 400
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	3 139 488	2 519 303	3 067 884
06100 Elamumajanduse arendamine	298 214	130 000	134 000
06300 Veevarustus	503 341	243 353	
06400 Tänavavalgustus	1 745 341	1 453 350	2 238 004
06601 Elamu- ja kommunaalmajanduse haldamine	130 026	142 500	142 880
06602 Kalmistud	254 966	288 000	357 000
06603 Hulkuvate loomade püüdmise, hoold. jne. kulud	76 000	76 000	76 000
06600 Eespool nimetatata elamu- ja kommunaalmajanduse kulud	131 600	113 000	120 000
07 Tervishoid	225 978	177 000	128 560
7300 Üldhaigla teenused	159 855	50 000	
7600 Tervishoiualaste tegevuste haldamine	66 123	127 000	128 560
08 Vaba aeg, kultuur ja religioon	15 891 190	16 243 021	17 450 178
08101 Spordikoolid	693 940	914 552	882 512
08102 Paide Tervisekeskus	2 166 639	2 041 150	2 093 710
08102 Investeeringud tervisekeskuses		465 000	
08103 Puhkepargid	130 000	38 900	
08103 Investeeringud Vallimäel			700 000
08103 Investeeringud Lembitu pargis			700 000
08105 Paide Muusikakool	2 153 018	2 277 063	2 342 716
08106 Paide Huvikeskus	513 661	691 163	818 189
08106 Paide Huvikeskuse investeeringud	65 107	65 000	
08106 KENK	55 480	56 360	56 360
08107 Noortemaja			152 862

Personalikulude ja omavahendite jaotus

Lisa 2a

EELARVE KULUD		2005. a.		sealhulgas omavahenditest			
		eelarve	töötasu	maksud	omavah.	töötasu	maksud
01	Üldised valitsussektori teenused						
	01111	Volikogu	805 100	508 500	170 300		
	01112	Linnavalitsus	4 659 870	2 409 590	807 200		
	001114	Reservfond	575 734	75 000	25 000		
04	Majandus						
	04210	Maakorraldus	230 810	101 010	33 800		
	04900	Majanduse haldamine	982 050	476 750	159 700		
06	Elamu- ja kommunaalmajandus						
	06601	Elamu- ja kommunaalamajanduse haldamine	142 880	102 480	34 300		
07	Tervishoid						
	07300	Haiglateenused					
	07600	Tervishoiu haldamine	128 560	74 960	25 100		
08	Vabaaeg, kultuur ja religioon						
	08104	Paide Tervisekeskus	2 093 710	615 510	206 196	1 457 292	138 793
	08105	Paide Muusikakool	2 342 716	1 609 594	539 214	385 200	143 290
	08106	Paide Huvikeskus	818 189	433 374	145 180	250 000	32 034
	08201	Järvamaa Keskraamatukogu	3 855 884	1 476 436	494 606	116 000	66 000
	08202	Paide Kultuurikeskus	4 050 313	1 929 220	646 289	1 084 500	449 740
	08600	Spordi, kultuuri ja vaba aja haldus	157 904	73 030	24 500		
09	Haridus						
	09110	Paide Kesklinna Lasteaed	3 352 474	2 008 460	672 834	671 180	
	09110	Paide Sookure Lasteaed	4 643 805	2 761 015	924 940	1 007 850	37 453
	09220	Paide Gümnaasium	10 419 875	6 581 478	2 204 795	42 000	5 000
	09220	Paide Ühisgümnaasium	12 955 699	7 667 505	2 568 614	1 040 570	212 630
	09220	Paide Slaavi Gümnaasium	1 977 670	1 123 618	376 412	258 200	36 000
	09221	Paide Täiskasvanute Keskkool	1 676 997	1 033 410	346 192	165 000	100 000
	09800	Haridustegevuse haldamine	438 460	305 760	102 400		
10	Sotsiaalne kaitse						
	10201	Muu eakate sots. kaitse	1 304 200	183 600	61 500		
	10400	Lasteabikeskus	3 420 520	1 623 232	543 783	99 000	14 232
	10900	Sotsiaalse kaitse haldus	795 540	547 940	183 500		
		KOKKU		33 721 471	11 296 355	6 576 792	1 235 172
						413 783	

Seletuskiri (lühendatud)

SISSEJUHATUS

Paide Linnavalitsuse poolt esitatud Paide linna 2005. aasta eelarve eelnõus on tuludeks kavandatud 85 469 336 krooni ja kuludeks 92 049 848 krooni, mis tähendab eelarve kasvu 2004. aastaga võrreldes 0,8%. Tulude ja kulude vahe katmiseks on finantseerimistingutena ette nähtud 6 580 512 krooni. Paide linna 2005. aasta eelarve on tasakaalus.

Eelarve koostamisel on lähtutud Eesti Vabariigi seadusandlusest, Paide Linnavalikogu ja Paide Linnavalitsuse määrustest, otsustest ja korraldustest, linna arengukavast ning Reformierakonna, Keskerakonna ja Paide Naisteühenduse vahel sõlmitud koalitsioonileppest.

Paide linna eelarve on kaasaegseid

finantsjuhtimise printsiipe arvestav strateegilise planeerimise ja juhtimise vahend. Linna hallatavate asutuste kulude finantseerimise aluseks on linnavalikogu 26. oktoobri 2000. aasta määrus nr 20 "Paide Linnavalitsuse hallatavate asutuste finantseerimise põhimõtete kinnitamine", mille alusel rahastatakse linna haldusalas olevaid 2 lasteaeda, 4 kooli, 2 huvikooli, raamatukogu ja kultuurikeskust. Linnavalikogu 25. jaanuari 2001. aasta määruse nr 3 „Paide Linnavalikogu 26. oktoobri 2000. aasta määruse nr. 20 "Paide Linnavalitsuse hallatavate asutuste finantseerimise põhimõtete kinnitamine" muutmine" ja linnavalikogu 22. märtsi 2001. aasta määruse nr 13 "Paide Linnavalikogu 25. jaanuari 2001. aasta määruse nr 3 „Paide linnavalitsuse hallatavate asutuste finantseerimise põhimõtete kinnitamine muutmine" muutmise" alusel finantseeritakse linna haldusalas olevat Paide Tervisekeskust.

2005. aasta eelarve prioriteetideks vastavalt koalitsioonileppele on:

1. linnamajanduse arendamine ja heakorra investeringud;
2. haridusvõrgu majandusliku baasi tugevdamine.

Investeeringute osas on eelistatud:

1. Linna tänavate rekonstrueerimine ja Lembitu pargi korrastamine ning tänavavalgustuse rekonstrueerimisprojekti esimese etapi elluviimine.
2. Investeeringud gümnaasiumisse ja ühisgümnaasiumi staadioni ehitustööde lõpetamine.

Kuna investeeringud kaetakse peamiselt laenu arvel, on sellest pikemalt kirjutatud seletuskirja vastavas osas.

Vastavalt arengukavas toodud eelarvestrateegiale on linnavalitsuse majanduspoliitika üldeesmärk soodsa ettevõtluskliima loomine, linna tulubaasi kasvu tagamine, linna tasakaalustatud areng ja

linnaelanike vajaduste järjest parem rahuldamine. Parimad vahendid elanike heaolu suurendamiseks on tasakaalustatud maksupoliitika ning stabiilne ja tugev tulude kasv, mis üldise sissetulekute tõusu kaudu toetavad ka kogu linna elanikkonna elatustaseme tõusu.

Elanike tulude kasvu iseloomustavas järgnevas tabelis on näha, et elanike sissetulekud kasvavad kiiresti. Eriti kiire on kasv olnud üle 5000-kroonise kuusissetulekuga grupis. Alla 3000-kroonise kuusissetulekuga inimeste arv, kuhu kuuluvad ka töö- ja puhkelaagri õpilased ja väikest lisissetulekut teenivad pensionärid, on viimase nelja aasta jooksul langenud kolmandikuni.

Keskmine sissetulek kroonides	Osatähtsus deklaratsioonide üldarvust %-des				Maksumaksjate poolt makstud tulumaks %-des 2003. aastal
	2000	2001	2002	2003	
üle 10 000	5,7	8,3	11,1	14,4	41,7
5000–10 000	19,3	24,3	25,9	28,6	35,6
3000–5000	23,4	20,8	20,2	19,9	13,7
alla 3000	51,6	46,6	42,8	37,1	9,0

PAIDE LINNAVALITSUSE TEGEVUSE EESMÄRGID

Olulisimad raamdokumendid, millest linnavalitsus lähtus 2005. aasta eelarve koostamisel, on linna arengukava ning Reformierakonna, Keskerakonna ja Paide Naisteühenduse vahel sõlmitud koalitsioonilepe, mis koondab endas süstematiseeritud kujul kõik erinevates valitsuse strateegilistes ja ideoloogiadokumentides (valdkondlikud strateegiad, linna, valdkondade ja hallatavate asutuste arengukavad, linna üldplaneering jne) kajastatud sihid ja sammud nende saavutamiseks.

Paide Linnavalitsuse peamine eesmärk on ladusalt kulgev kohalik elukorraldus ning tugevnev linna elukeskkond ja arengupotentsiaal, mille aluseks on elanikkonna erinevate kategooriate vajaduste rahuldamine.

Jätub töö täiendavate finantsvahendite toomiseks linna. Pärast Euroopa Liidu ühinemist avanesid Euroopa Liidu struktuurifondid. Käesolevaks aastaks võttis linnavalitsus kohustuse saada erinevatest fondidest linna täiendavat raha 1,5 miljonit krooni. Novembrikuu seisuga on erinevaid projekte rahastatud 1,3 miljonit krooni eest. Esitatud on projekte kogumaksumusega 5,8 miljonit krooni.

Kohe pärast uue veehaarde käikuandmist alustas linnavalitsus tööd linna vee- ja kanalisatsioonivõrgu rekonstrueerimiseks raha leidmiseks. Euroopa Liidu abiraha saamiseks on esitatud projekt koos Pärnu linna ning Sindi, Paikuse ja Audru vallaga. Sellega on Paide linna ja osaliselt ka Paide valda investeeringuid tulemas rohkem kui 110 miljonit krooni eest. Projekteerimise rahvusvahelise riigihanke kutsedokumentatsioon on valmis ning mõlemad hanked kuulutatakse välja lähiajal.

Töötute arv on pidevalt langenud. Seda illustreerib järgnev tabel Järvamaa Tööhõiveametis arvele võetud Paide linna töötute kohta.

Kuu	2000	2001	2002	2003	2004 9 kuud
Jaanuar	308	713	391	371	384
Veebruar	316	435	428	365	359
Märts	309	435	439	389	349
Aprill	290	430	442	392	328
Mai	284	440	401	363	313
Juuni	250	409	346	359	269
Juuli	259	401	328	344	246
August	228	385	325	344	244
September	251	386	321	347	236
Oktoober	342	296	333	341	
November	406	257	383	353	
Detsember	398	264	334	361	
Keskmiselt kuus	303	379	373	360	303

Koos Taani spetsialistidega valmis Paide linna tänavavalgustuse arengukava, mille tulemusel vahetatakse välja peaaegu kogu linna tänavavalgustuse süsteem ja mis tänu ökonoomsematele valgustitele võimaldab linnal säästa ligi pool miljonit krooni aastas. Järgmisel aastal algav renoveerimistö maksab üle 8 miljoni krooni.

Paide Gümnaasiumi rekonstrueerimine on kestnud juba mitu aastat. A-õppekorpuse renoveerimiseks on esitatud 8,6 miljoni krooni suurune eeltaotlus ning ette valmistatud projektitaotlus raha saamiseks Euroopa Liidu struktuurifondidest. Programmi „Aknad“ jätkamist plaanib linnavalitsus kultuurikeskuses, kus viidi läbi energiaaudit ja koostati projektitaotlus energiasäästu programmi. Käesoleval aastal tellis linnavalitsus Vallitorni ajalookeskuse rajamise kontseptsiooni, mis oli projektitaotluse esitamise aluseks kokku 4,7 miljoni krooni ulatuses.

Erinevatest allikatest linna juurde toodud raha säästab linnaeelarve vahendeid ning võimaldab linnaelanike poolt makstavaid makse kasutada veelgi paremini linna elanike huvides. Linnavolikogu kinnitatud investeeringute kava näeb ette, et järgmisel aastal rekonstrueeritakse tänavaid kokku 5 miljonit krooni eest. Suurimad tööd seisavad ees Väike-Aia, Kitsal ja Puuvilja ning Tööstuse tänaval. Väiksemate korrastustööde tegemiseks jätub raha ka Aasa, Suur-Aia ja Liiva tänaval. Tänavate korrastamisel tuleb arvestada eesiseisva vee- ja kanalisatsioonitrasside rekonstrueerimisega, sest ei ole mõistlik remontida tänavat, mis lähiaastatel uuesti üles kaevatakse.

2005. aasta eelarve üks tähtsaim valdkond on ettevõtluse arengu soodustamine. Investeeringute kava näeb ette 200 000 krooni linnapoolseks osalemi-

seks erinevates ettevõtlusalastes ning ka ettevõtjate algatatud projektides. Samuti hakkab linn järgmisest aastast ettevõtjaid toetama. Kaks korda aastas viiakse läbi projektikonkurss, mille tulemusel antakse välja 20 000 krooni suurune toetus füüsilisest isikust ettevõtjale ning 75 000 krooni suurune toetus äriühingule.

2005. aastal jätkub tähelepanu sotsiaalse turvalisuse suurendamisele:

- sünnitoetuse suurenemine perede turvatunde ja toimetuleku suurendamiseks ning iibe tõstmiseks;
- suurem tähelepanu toimetulekuraskustega peredele ja eakatele linnakodanikele;
- avatud noortekeskuse edasiarendamine;
- aktiivsete tööturumeetmete intensiivsem rakendamine.

Linnavalitsuse eesmärkide täitmiseks on oluline eelarvepoliitika jätkusuutlikkus, mille tähtsaim siht on tasakaalus eelarve, mida on ka käesolev 2005. aasta eelarve projekt.

TULUD

Alates 2004. aastast ei rakendata kohalikele omavalitsustele laekuva tulumaksu osal tulumaksuvaba miinimumi ja mahaarvamistest tulenevaid aastatulu deklaratsioonide alusel isikutele tehtavaid tulumaksu tagasimakseid. Tulumaksu arvestamisel võetakse aluseks isiku brutotulu. Omavalitsustele laekuva tulumaksu määramisel võetakse aluseks maksumaksja brutotulu ilma mahaarvamisteta, millelt laekub kohalikele omavalitsustele tulumaksu 11,6% (2004 oli see 11,4%). Kuna tulumaksu muudatustega suureneb kohalikele omavalitsustele tulumaksu kaudu laekuvate tulude osatähtsus, siis on tasandusfondi vahendite vajadus vastavalt väiksem.

30 Maksud

Riiklikud maksud maksukorralduse seaduse alusel, mis osaliselt või täielikult laekuvad kohaliku omavalitsuse eelarvesse, on füüsilise isiku tulumaks ja maamaks.

Ptk		2005 projekt	Kasv, vähene-mine (%)	2004 eelarve	2003 aruanne
30	Maksud ja sotsiaal-kindlustusmaksed	44 935 000	8,3	41 483 000	37 082 845
3000	Füüsilise isiku tulumaks	43 600 000	8,6	40 150 000	36 044 865
3030	Maamaks	1 335 000	0,2	1 333 000	1 037 980

Maamaks on maa maksustamishinnast lähtuv omandimaks, mida maksab maa omanik või maa kasutaja, lähtudes maamaksuseadusest. 2005. aasta eelarvesse on maamaksu määraks arvestatud 2%. Maha on arvestatud linnavolikogu 25. septembri 2003. aasta määruse nr 21 „Maamaksust vabastamise taotlemise korra kehtestamine“ alusel saamata jäänud maamaks.

32 Kaupade ja teenuste müük

Omavahendite jaotus hallatavate asutuste kaupa on toodud lisis 2a.

Ptk		2005 projekt	Kasv(+), vähene-mine (-)	2004 eelarve + lisaelarve	2003 aruanne
32	Kaupade ja teenuste müük				
320	Riigilõivud	74 500	248,3	30 000	250 650
3220	Laekumised haridusasutuste majandustegevusest	3 062 800	109,5	2 795 970	2 757 189
3220	Laekumine teistelt KOV-delt haridusteenuse eest	3 000 000	105,3	2 850 000	2 592 948
3221	Laekumised kultuuri- ja kunstiasutuste majandustegevusest	1 170 700	100,0	1 170 200	889 938
3222	Laekumine spordi- ja puhkeasutuste majandustegevusest	1 153 092	103,6	1 113 200	1 446 067
3224	Laekumine sotsiaalasutuste majandustegevusest	3 79 000	109,9	344 600	375 496
3233	Üüri- ja renditulu toodetud materiaaletelt ja immateriaaletelt varadelt	1 091 200	106,4	1 025 875	1 122 889
	Muu kaupade ja teenuste müük				277 930

320 Riigilõivud

Riigilõivu seadusega kehtestatud määras tasumisele kuuluv summa juriidiliste toimingute tegemise, avalduste läbivaatamise ja dokumentide väljastamise eest.

3220 Laekumised haridusasutuste majandustegevusest:

1. Lapsevanema tasu koolieelse lasteasutuse kulude katmisel. Vastavalt koolieelse lasteasutuse seadusele katab lasteasutuse majandamiskulud, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulud volikogu otsusel osaliselt lapsevanem. Arvestuse aluseks on linnavolikogu 30. juuni 2004 määrus nr 15 „Paide linna lasteaeades lapsevanemate poolt kaetava osa määra kinnitamine“.

2. Lapsevanema tasu koolieelse lasteasutuse toitlustamiskuludeks. Vastavalt koolieelse lasteasutuse seadusele katab lapse toidukulu lasteasutuses lapsevanem. Arvestuse aluseks on lasteaeade hoolekogude otsus päevaraha suuruse kohta, mille on kinnitanud lasteasutuse juhataja.

3. Lapsevanema tasu põhikooli ja gümnaasiumi laste toitlustamiseks on eelarve projekti arvestatud ühisgümnaasiumis 12 krooni ja slaavi gümnaasiumis 14 krooni.

4. Kooli õppekavavälisest tegevusest saadud tulu.

5. Laste muusika- ja kunstikoolide, huvialamajade majandustegevusest vastavalt huvialakooli seadusele õppekulu-de osaliseks katmiseks võetav õppetasu, mille suuruse kinnitas linnavolikogu 18. detsembri 2003. aasta määrusega nr 31 „Paide linna üldhariduskoolide tasuliste huviringide ja Paide Huvikeskuse õppetasu suuruse kinnitamine“.

3220 Laekumine teistelt omavalit-sustelt neile osutatud haridusteenuse eest on arvestatud väljastpoolt Paide linna pärit õpilaste arvu ning prognoositavate kulude alusel. Selle suuruseks on prognoositud 3 miljonit krooni.

3221 Laekumised kultuuri- ja kunstiasutuste majandustegevusest:

1. Raamatukogu tasulised teenused vastavalt rahvaraamatukogu seadusele ja kohaliku omavalitsuse üksuse regulatsioonidele rahva-, eriala- ja teadusraamatukogude põhikirjalisest või põhimäärusejärgsest tegevusest laekuvad tulud, nagu lugejapiletite müük, viiviste võtmine, raamatukogudevaheline laenu-tustegevus, paljundustööd, köitmistööd, fototeenused, näituste korraldamine.

2. Kultuurimaja tasulised teenused vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse regulatsioonidele rahva- ja kultuuri-majade põhikirjalisest või põhimääruse-järgsest tegevusest ning pääsmete müügist laekuvad tulud.

3222 Laekumised spordi- ja puhke-asutuste majandustegevusest:

1. Laekumine tervisekeskuse majan-dustegevusest vastavalt spordiseadusele ja kohaliku omavalitsuse üksuse regulatsioonidele spordibaaside ja -komplek-side põhikirjalisest või põhimääruse-järgsest tegevusest tulenevate tasuliste teenuste osutamisest laekuvad tulud, nagu spordiürituste korraldamine, ma-jutusteenused, toitlustamine, spordiraja-tiste rent, transporditeenused, saunade kasutamine.

2. Muu laekumine tervisekeskuse majandustegevusest.

3224 Laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest:

1. Laekumine üldhoolekodude ma-jandustegevusest vastavalt sotsiaalhoole-kande seadusele vanuritele ja puuetega isikutele elamiseks, hooldamiseks ja re-habilitatsiooniks loodud asutuste põhi- kirjaliste teenuste osutamisest laekuvad tulud.

2. Laekumine päevakeskuste majan-dustegevusest vastavalt sotsiaalhoole-kande seadusele päevast hooldamist osutavate asutuste põhikirjaliste teenuste osutamisest laekuvad tulud.

3224 Üüri- ja renditulud toodetud materiaaletelt ja immateriaaletelt varadelt

klassifitseeritakse riigivaraseaduse ja elamuseaduse alusel kasutusse antud toodetud materiaalse ja immateriaalse varade üürist ja rendist saadud tulud, nagu eluruumide üüri- ja renditulu, mit-teeluruumide üüri- ja renditulu ning muud üüri- ja renditulud toodetud mate- riaaletelt ja immateriaaletelt varadelt.

35 Toetused

3501 Sihtotstarbelised toetused riigilt ja riigiasutustelt jooksvateks kuludeks

Kultuuriministeerium

Raamatukogule eraldatav summa riigieelarvest on arvestatud 2004. aasta tasemel ja see täpsustub pärast riigieel- arve vastuvõtmist.

Sotsiaalministeerium

Laste riikliku hoolekande summad on arvestatud 2004. aasta tasemel. Eri-vajadusega inimeste toetus on arvestatud 289 200. Mõlemad summad täpsustuvad pärast riigieelarve vastuvõtmist.

Vabariigi Valitsus, sh koolitoit

Realt "Sihtotstarbelised eraldised kohaliku omavalitsuse üksustele jooksvateks kuludeks, mis jaotatakse Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korras" eraldatakse kohaliku omavalitsuse üksustele eraldisi koolilõuna kulude katteks. Põhikooli ja gümnaasiumi seaduse § 32¹ lõige 1 näeb ette, et munitsipalkooli 1.–4. klassi õpilaste ja võimaluse korral ka teiste õpilaste koolilõuna kulude katmise toetamiseks nähakse riigieelarves ette sihtotstarbelised eraldised valla- ja linnaeelarvetele. Koolilõuna kulude katteks on prognoositud 838 000 krooni.

352 Mittesihtotstarbelised toetused riigilt ja riigiasutustelt jooksvateks kuludeks**Vabariigi Valitsus, sh tasandusfond §5 lõige 1**

Riigieelarve reall "Eraldised kohaliku omavalitsuse üksustele jooksvateks kuludeks tasandusfondi, mis jaotatakse seaduse §-s 5 lõikes 1 sätestatud korras" eraldatakse vahendid kohaliku omavalitsuse üksustele tulude ja kulude tasandamiseks. Vahendid jaotatakse vastavalt seaduse §-s 5 lõikes 1 kehtestatud jaotusvalemile sarnaselt 2003. aasta riigieelarvele. Seaduse eelnõu "2005. aasta riigieelarve" § 5 lõike 1 alusel jaotatavad tasandusfondi suuruseks on esialgse jaotuse põhjal arvestatud 3,8 miljonit krooni. Sellele lisandub veel toimetulekutoetus ja tõenäoliselt ka hooldajatoetus.

tasandusfond §5 lõige 2

Riigieelarve rea "Eraldised kohaliku omavalitsuse üksustele jooksvateks kuludeks tasandusfondi (hariduskuludeks, haridus- ja kultuuritöötajate palkade ühtlustamiseks, toimetulekutoetusteks, täiendavaks toetuseks saarvaldadele ja saarelise osaga valdadele) vahendid jaotatakse käesoleva Riigieelarve seaduse § 5 lõikes 2 sätestatud korras. Hariduskuludeks (õpetajate palk koos maksudega, õpikud ja koolitus) on arvestatud

Ptk		2005 projekt	2004 eelarve + lisaelarve	2003 aruanne
38	Muud tulud	130 000	3 687 000	1 412 750
3811	Rajatiste ja hoonete müük		3 612 000	1 271 094
3820	Intressi-, viivise- ja kohustistasutulud	55 000	50 000	64 109
382540	Laekumine vee erikasutusest	25 000	25 000	52 155
3882	Saastetasu	50 000		

16 645 002 krooni esialgse informatsiooni kohaselt. See number täpsustub pärast riigieelarve vastuvõtmist.

35 Muud tulud**3820 Intressitulud hoiustelt**

Saadavaolevad intressid on kasutusse antud finantsvaradelt teenitav tulu, mida finantsvara kasutaja on kohustatud tasuma teatud perioodi jooksul, kusjuures finantsvara põhisumma selle tulemusel ei vähene. Intressiks võib olla eelnevalt kokkulepitud fikseeritud summa või protsentuaalne osa põhisummast. Panga-intressid on arvestatud 55 000 krooni käesoleva aasta laekumise tasemel ja eeldusel, et finantsturul muutusi ei toimu.

382540 Laekumine vee erikasutusest

Vee erikasutus on vee kasutamine veekogu või põhjaveekihi seisundit mõ-

jutavate ainete, ehitiste või tehnovahenditega. Vee erikasutusõigus tekib vee erikasutusloa alusel. Vee erikasutus on üldjuhul tasuline ja sellest laekub 50% riigieelarvesse ja 50% kohalikkude eelarvesse. Kuna 2001. aastal läks käiku uus Paide linna veehaare ja veetöötusjaam, mille kaevud asuvad Paide valla territooriumil, ei laeku vee erikasutuse tasu enam Paide linnale. Vee erikasutuse eest on arvestatud laekumiseks 25 000 krooni, arvestades 2004. aasta loodetavat laekumist.

3882 Saastetasu

makstakse vastavalt Saastemaksu seadusele olmejäätmete keskkonda viimise eest 75% ulatuses jäätmete päritolukoha kohaliku omavalitsuse eelarvesse ja 25% ulatuses riigieelarvesse.

FINANTSEERIMISTEHINGUD**31 Finantsvarade suurenemine 3 904 512**

Eelarvesse on arvestatud prognoositav aastalõpu jääk.

33 Kohustuste suurenemine 7 900 000

sellest laenude võtmise

34 Kohustuste vähenemine 5 227 000

sellest võetud laenude tagasimaksmine

Laenude mahuks 2005. aastal on 7,9 miljonit krooni, mida kasutatakse koalitsioonileppes kokku lepitud ülesannete täitmiseks:

1. Linnateede korrastamiseks	5 000 000
2. Gümnaasiumi rekonstrueerimise jätkamiseks	1 700 000
3. Vallitorni ajalookeskuse rajamiseks	700 000
4. Õppebaasi uuendamiseks	500 000

Laenu- ja finantskohustuste kogupakett moodustab pärast eelnimetatud laenu võtmist 51% 2005. aastal kavandatud eelarve linna tuludest.

Andmed laenude kohta seisuga 1. jaanuar 2005 on toodud allolevas tabelis.

	Laenuleping nr 8000112220110		Laenuleping nr 8000046990210		Laenuleping nr 8000095350310		Laenuleping nr 2004010991		KOKKU		
	Põhiosa	Intress	Põhiosa	Intress	Põhiosa	Intress	Põhiosa	Intress	Põhiosa	Intress	KOKKU
2005	1 327	16	2 500	263	1 000	133	400	192	5 227	604	5 831
2006			2 800	142	2 000	76	1 000	176	5 800	394	6 194
2007			1 390	12	785	6	1 700	136	3 875	154	4 029
2008							1 690	68	1 690	68	1 758
KOKKU	1 327	16	6 690	417	3 785	215	4 790	572	16 592	1 220	16 054

KULUD**31 Üldised valitsussektori teenused****01111 Volikogu**

	2004 eelarve	2005 projekt
Kokku	805 100	805 100
Personalikulud	678 800	678 800
Majandamiskulud	126 300	126 300

01112 Linnavalitsus

	2004 eelarve	2005 projekt	Muutus (kr)
Kokku	4 622 900	4 659 870	36 970
Pers. kulud	3 177 980	3 216 790	38 810
Maj. kulud	1 444 920	1 443 080	-1 840

Personalikulude suurenemine tuleb miinimumpalga kasvust (13 680 krooni) ja staažitasude kasvust (15 390 krooni) ning sellega seotud maksukuludest (9740 krooni). Majandamiskulud jäävad eelmise aasta tasemele.

01114 Reservfond

Reservfondi suurus on 2005. aasta eelarve projektis 920 498 krooni. Peale selle on moodustatud täiendav reservfond esitatavates projektides osalemiseks 575 734 krooni ulatuses. 100 000 krooni on ette nähtud projektide koostajate ja projektijuhtide motiveerimiseks vastavalt linnavolikogu määrusele „Paide Linnavolikogu, Paide Linnavalitsuse teenistujate ja linnavalitsuse hallatavate asutuste töötajate palgasüsteemi kinnitamine”.

01600 Valimised

2005. aastal toimuvate kohalike omavalitsuste valimiste läbiviimiseks on planeeritud 140 000 krooni.

01600 Omavalitsusliitude liikmeks

JOL-i liikmemaks 216 310, ELL-i liikmemaks 52 458, Tervislike Linnade Liidu osalus 3000, JÜTK-i osalus 2000, MTÜ Mäo Keskuse liikmetasu 5000 ning osalus MTÜ-s Sūdamaa Vabavald 12 000 krooni.

01700 Valitsussektori võla teenindamine

2005. aasta eelarve projektis ette nähtud 799 000 krooni Paide linna poolt võetud laenu intresside tasumiseks vastavalt sõlmitud laenulepingutele ja uue laenu korraldamiseks.

03 Avalik kord ja julgeolek

	2004 eelarve	2005 projekt	Muutus (kr)
Kokku	283 000	240 000	-43 000
Päästeteenused	163 000	120 000	-43 000
Muu avalik kord ja julgeolek	120 000	120 000	

Riigi- ja korrakaitse kuludesse on planeeritud 120 000 krooni vetelpääste korraldamiseks tehisejärve ääres. Muu avaliku korra all on 120 000 krooni täiendava patrullimisteenuse ostmiseks.

04 Majandus**04420 Töötlev tööstus**

500 000 krooni on sihtotstarbeline jääk 2004. aastast ja see on ette nähtud linna osaluseks Tööstuse tn 13 krundi ettevalmistuses ettevõtte ületoomiseks Tallinnast Paidesse.

04110 Üldine majanduspoliitika

221 900 krooni on ette nähtud ettevõtlusalase projektikonkursi alusel välja makstavate ettevõtlustoetuste jaoks. Aastas makstakse välja kaks 20 000 ja kaks 75 000 krooni suurust toetust.

04210 Maakorraldus

	2004 eelarve	2005 projekt	Muutus (kr)
Kokku	230 400	230 810	410
Personalikulud	134 840	134 810	-30
Majandamiskulud	95 560	96 000	440

Majandamiskuludes on arvestatud linna maade munitsipaalomandisse jätmiseks (gümnaasiumi võimla ja Rahu tn pargi maa-ala) 15 500, GIS-i arendamiseks 30 000, Järvamaa Haigla maade erastamiseks 9500, muudeks maakorraldustoiminguteks (kinnisasja ümberkruntimine, vahetamine, jagamine, kinnisomandi kitsenduste selgitamine ja kinnisasja piiri kindlaksmääramine) 35 000 ja muudeks kuludeks 6000 krooni.

04510 Vallateede- ja tänavate korrahoid

Kokku 6 609 000 krooni (2004. aasta eelarves 2 640 000 krooni)

Lume ja libedusetõrje	650 000
Tänavate puhastamine talvisest liivast (kätsitsi)	15 000
Tänavate puhastamine imuriga (1 kord kuus)	40 000
Tolmuvabade teede hooldus	260 000
Kruuskattega teede hooldus	50 000
Kõnniteede hooldus	52 000
Tänavate rekonstrueerimine vastavalt investeringute kavale	5000 000
Pika tn kõnnitee rekonstrueerimine	75 000
Jaama tn asfalteerimine	300 000
Parkali tänava rekonstrueerimise osalemine	117 000
Türi-Paide jalgrattatee projekt	50 000

Lume- ja libedusetõrjet teeb AS Turgel Grupp. Äärekividega tänavate ja parklate puhastamine imuriga on planeeritud 1 kord kuus maist septembrini. Tänavate rekonstrueerimine toimub vastavalt volikogu kinnitatud investeringute kavale Väike-Aia, Kitsa, Puuvilja, Tööstuse, Aasa, Liiva ja Suur-Aia tänavatel. Rekonstrueeritakse Pika tänava kõnnitee Pika ja Vainu tänava ristmikul ja lõpetatakse Jaama tänava asfalteerimistööd. Parkali tänav rekonstrueeritakse lõigul Mündi-Vainu, mida kaasfinantseerib AS Paide MEK. Koostatakse Türi-Paide jalgrattatee projekt lõigul Reopalu ringtee-Reopalu kalmistu.

045110 Liikluskorraldus

Kokku 125 000 (2004. aasta eelarves 150 000, muutus -25 000)

Teekattemärgistus	40 000
Bussipaviljonide korrastamine	20 000
Liiklusmärkide uuendamine	30 000
Tänavate sulgemine	35 000

04600 Side

Kokku 65 000 (2004. aasta eelarves 63 000, muutus 2000). 48 000 krooni on ette nähtud WiFi aastamaksuks ja 17 000 krooni WiFi seadmete uuendamiseks.

04730 Turism

Kokku 48 500 (2004. aasta eelarves 43 500, muutus 5000 ehk 11,5%). Stendide ja viitade remondile ja hooldusele on planeeritud 8500 krooni 2004. aastal tellitud jõulukaunistuste ideekavandi teostamiseks on 40 000 krooni.

04740 Territoriaalne planeerimine

Kokku 196 500 (2004. aasta eelarves 307 786, muutus -111 286)

Detailplaneeringud	
Võimla detailplaneering	50 000
Detailplaneeringud muinsuskaitsealal	40 000
Ettenägemata planeeringud	91 500
Detailplaneeringute avalikustamise teated	15 000

Gümnaasiumi võimla parima arhitektuurilise lahenduse saamiseks on kavas ideekonkurss, mille tulemusena koostatakse detailplaneering liikluskorralduse lahendamiseks ja ehitusõiguse määramiseks. Detailplaneeringu arvestuslik maksumus on 50 000 krooni.

Tulenevalt Planeerimiseasutuse ja Muinsuskaitseasutusest võib vanalinna muinsuskaitsealal oleva ala detailplaneeringute koostamise tellijaks olla ainult kohalik omavalitsus. Seega tuleb reserveerida 40 000 kr ettenägemata detailplaneeringute koostamiseks kaitsealale. Ettenägematute planeeringute jaoks, mis on seotud planeerimisalase tegevusega, on arvestatud 91 500 kr. Detailplaneeringute avalikustamisnõude täitmiseks tuleb eelarvesse planeerida summad informatsiooni avaldamiseks kohalikus ajalehes Järva Teataja (15 000 kr).

04900 Majanduse haldamine

	2004 eelarve	2005 projekt	Muutus (kr)
Kokku	990 000	982 050	-7 950
Personalikulud	641 300	634 050	-7 250
Majandamiskulud	348 700	348 000	-700

Peatükk sisaldab linna hallatavate asutuste kindlustamist (94 000 kr), müügi- ja konkursikuulutusi (58 000 kr), linna poolt kinni makstavate rendipindade (Tallinnal 1, Pärnu 54, Vee 4) kulusid (99 000 kr), administreerimiskulusid (73 000 kr) ja sõidukite kulusid (24 000 kr).